ПОГОДЖЕНО
на засіданні педагогічної
ради 14.12.2020
протокол № 6

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор школи
І-ІІІ ступенів № 249
_____ А.Хилько

ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 249 ДЕСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ МІСТА КИЄВА

ЗМІСТ

Перша частина

І. Загальні положення 2
ІІ. Стратегія та процедури забезпечення якості освіти.....6
ІІІ. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності
(ст. 42 Закону України «Про освіту»).....15

Друга частина

НАПРЯМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ЗАКЛАДУ ОСВІТИ.....17
І. Оцінювання освітнього середовища закладу освіти.....17
ІІ. Система оцінювання здобувачів освіти закладу освіти.....22
ІІІ. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти.....31
IV. Управлінські процеси закладу освіти.....41

І. Загальні положення

Забезпечення якості освіти у школі І-ІІІ ступенів № 249 Деснянського району міста Києва грунтується на основних нормативно-правових документах, які регулюють освітню діяльність:

- Конституція України;
- Конвенція про права дитини;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України «Про повну загальну середню освіту»
- Статут школи, що затверджений Розпорядженням Деснянської районної у місті Києві державної адміністрації № 613 від 20 жовтня 2016 року.

Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти охоплює всі процедури, які здійснює школа щодо безперервного вдосконалення якості освітнього процесу, в якому якість освітніх програм, якість навчання і викладання, якість результатів навчання, навчальні можливості і ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам учнів, а також вимогам органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

Головною метою документу є визначення загальної структури системи забезпечення якості освіти у школі, розроблення процедур вивчення і оцінювання якості та супровід їх функціонування для підготовки випускників, які можуть володіти ключовими компетентностями і є конкурентоспроможними при вступі до закладів вищої освіти, відповідальних, вихованих на основних життєвих цінностях.

Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти і якості освітньої діяльності у школі:

- *автономність* – забезпечення якості здійснюється шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень стосовно добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану та поліпшення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- *адекватність* – забезпечення якості освіти враховує потреби та очікування учнів, батьків та суспільства;
- *академічна доброчесність* – забезпечення якості ґрунтується на засадах чесності, справедливості, відповідальності усіх учасників освітнього процесу;
- *вимірюваність* – забезпечення якості ґрунтується на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур;
- *відкритість* – забезпечення якості супроводжується висвітленням інформації щодо процесів та результатів;
- *відповідальність* – школа несе відповідальність за якість освіти, що нею надається.

Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у школі:

• розроблення освітніх програм, які забезпечують профільне навчання у старших класах та допрофільну підготовку, поглиблене вивчення окремих предметів в середній школі;

• самооцінювання якості освітньої діяльності, яке проводиться один раз на рік;

• підготовка та проведення моніторингових досліджень для визначення тенденцій і динаміки складових освітнього процесу у школі;

• підготовка та проведення опитувань та анкетувань серед учасників освітнього процесу для визначення якості надання освітніх послуг та виявлення можливих проблем;

• рейтингове оцінювання результатів діяльності вчителів для стимулювання, мотивації та оцінювання їхньої педагогічної діяльності;

• визначення рівня педагогічної майстерності вчителів;

• спостереження різних аспектів освітнього процесу, освітнього середовища та управлінських процесів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у школі розроблена у відповідності до Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17.

Самооцінювання рівня освітньої діяльності ґрунтується на методиці, розробленій і затвердженій Державною службою якості освіти.

Відповідно до частини третьої статті 41 Закону України «Про освіту» внутрішня система забезпечення якості освіти включає:

•стратегію та процедури забезпечення якості освіти;

•систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;

•критерії, правила і процедури оцінювання учнів;

•критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників;

•критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників;

•забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;

•забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління школою;

•створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;

•інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти згідно зі статтею 26 Закону України «Про освіту» забезпечує керівник закладу освіти. Відповідають за забезпечення якості освіти на відповідній території органи

місцевого самоврядування (стаття 66 Закону). На виконання статті 67 Закону утворений також центральний орган виконавчої влади із забезпечення якості освіти - Державна служба якості освіти.

Ключові терміни:

Поло́ження – локально-правовий акт, що визначає основні правила організації, описує мету, структуру, взаємні обов'язки групи людей чи організацій, які об'єдналися для досягнення спільної мети.

Стратегія – довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений ідеологією, стійкий до невизначеності умов середовища план, який супроводжується постійним аналізом та моніторингом в процесі його реалізації та спрямований з певною метою на досягнення успіху в кінцевому результаті. *Процедура* – офіційно встановлений чи узвичаєний порядок здійснення, виконання або оформлення чого-небудь.

Механізм – комплексний процес, спосіб організації.

Правило – вимога для виконання якихось умов всіма учасниками якої-небудь дії). *Інструмент* – засіб, спосіб для досягнення чогось.

Моніторинг якості освіти - система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей.

Інклюзивне освітнє середовище - сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей;

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень

Стандарти - це певні настанови, поради закладам загальної середньої освіти щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.

Рекомендації - формалізований опис стандартів та пропозиції для визначення можливих дій закладу освіти щодо створення і функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, її окремих компонентів.

Критерії - мірило, інструмент для оцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти та її окремих компонентів.

(Інші ключові терміни вживаються у значеннях, визначених Законом України «Про освіту»).

ІІ. Стратегія розвитку, основні завдання освітньої діяльності школи

2.1. Основні стратегічні завдання діяльності школи:

1. Оволодіння учнями ключовими компетентностями, необхідними для життя.
2. Побудова основи для самоаналізу, самооцінювання та зовнішнього оцінювання.
3. Підготовка випускників до вступу у заклади вищої освіти.
4. Наскрізний процес виховання учнів.
5. Формування спільного та кращого розуміння якості освіти та освітньої діяльності закладу;
6. Створення можливостей для забезпечення і постійного підвищення якості повної загальної середньої освіти та освітньої діяльності;
7. Отримання об'єктивної інформації щодо якості освітньої діяльності закладу загальної середньої освіти.

Школа І-ІІІ ступенів № 249 Деснянського району міста Києва згідно з її Статутом – заклад загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття загальної середньої освіти, задовольняє потреби учнів початкової, основної і старшої школи в освіті та здійснює різнобічну підготовку учнівської молоді до життя.

Старша ланка школи вже декілька років працює за філологічним профілем, який передбачає поглиюлене вивчення української мови або англійської мови. Таке спрямування буде зберігатись і в найближчій перспективі. Воно відповідає запитам дітей і батьків та є актуальним на сьогоднішній день.

Школа буде продовжувати орієнтуватись на гуманітарне спрямування, враховуючи опитування, які проводяться серед учнів 9 класу, контингент учнів та запити батьків.

Одним із стратегічних напрямів діяльності школи є сприяння постійному професійну зростанню педагогічних працівників. Школа буде продовжувати сприяти підвищенню якісних показників кваліфікаційного складу педагогічних працівників, систематичному підвищенню кваліфікації у різних формах, сертифікації педагогічних працівників.

Розвиток школи неможливий без вдосконалення матеріально-технічного забезпечення та створення комфортного освітнього середовища. Основним завданням поліпшення матеріально-технічного забезпечення залишається створення нового освітнього простору розроблений за чотирма напрямками: енергоефективність, архітектурна доступність та умови для інклюзивного

навчання, сучасне обладнання, мотивуючий до навчання простір та функціональне середовище у навчальних приміщеннях та на території школи.

Школа буде продовжувати роботу щодо впровадження змішаного та дистанційного навчання, електронного журналу, щоденника.

2.2. Стратегія забезпечення якості освіти базується на наступних принципах:

• ***дитиноцентризму:*** врахування освітніх потреб і очікувань; орієнтація, на потреби та очікування здобувачів освіти, а також врахування очікувань інших учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін, суспільства;

•***органічної єдності заходів щодо забезпечення якості освіти з освітнім процесом***: внутрішня система забезпечення якості освіти має бути природною і невід'ємною складовою діяльності закладу освіти;

•***партнерства:*** позитивні взаємини між усіма зацікавленими сторонами, впевненість у порядності й доброзичливості одне одного;

відповідальність та взаємозв'язок усіх внутрішніх чинників і складових діяльності закладу освіти (цілі, людські та матеріальні ресурси тощо); добровільність прийняття зобов'язань та обов'язковість виконання домовленостей усіх учасників освітнього процесу у досягненні високої якості освітнього процесу;

•***відкритості і прозорості:*** відкритий доступ до інформації про процеси, що відбуваються у закладі освіти, якість їхньої освітньої діяльності та якість освіти школи;

•***розвитку:*** необхідність удосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності.

2.3. Забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

• функціонування системи формування компетентностей учнів;

• підвищення кваліфікації педагогічних працівників, посилення кадрового потенціалу школи;

• забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу школи.

2.4. Система контролю за реалізацією процедур забезпечення якості освіти включає:

•самооцінку ефективності діяльності із забезпечення якості освіти школи І-ІІІ ступенів №249 Деснянського району міста Києва;

•моніторинг якості освіти;

•контроль об'єктивності оцінювання та рівня сформованості компетентностей здобувачів освіти.

2.5. Завдання моніторингу та контролю якості освіти:

•здійснення систематичного відстеження за освітнім процесом освіти школи І-ІІІ ступенів №249Деснянського району;

•сприяння підвищенню якості освіти, відновленню її змісту, форм організації освітнього процесу, у тому числі шляхом впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій;

•створення системи спостережень і педагогічних вимірювань;

•одержання об'єктивної і достовірної інформації;

•систематизація інформації, підвищення її оперативності та доступності для учасників освітнього процесу;

•визначення комплексу освітніх індикаторів, що відображають особливості надання якісних освітніх послуг у школі І-ІІІ ступенів №249 Деснянського району міста Києва;

•створення власної системи неперервного і тривалого моніторингу, оцінювання стану освітнього процесу;

•аналіз чинників впливу на результативність освітнього процесу, підтримка високої мотивації навчання;

•створення оптимальних комфортних та соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації учнів і педагогів;

•прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки розвитку освітнього процесу школи.

Зміст моніторингу та контролю:

– виконання Закону "Про освіту";

– використання методичного забезпечення в освітньому процесі;

– реалізація затверджених освітніх програм і навчальних планів, дотримання затверджених навчальних графіків;

– ведення шкільної документації (плани, класні журнали, щоденники та зошити учнів, журнали позаурочної діяльності тощо);

– рівень навчальних досягнень учнів, якості освіти;

– стан викладання шкільних предметів;
– стан підготовки та проведення олімпіад;
– стан проведення гурткових, факультативних занять;
– організація учнівського самоврядування;
– профілактика правопорушень серед школярів;
– протидія боулінгу;
– попередження дитячого травматизму;
– дотримання статуту, правил внутрішнього трудового розпорядку й інших локальних актів школи;
– дотримання порядку проведення тематичної та підсумкової атестації учнів і поточного контролю їхньої успішності;
– робота творчих груп, методоб'єднань, бібліотеки;
– реалізація виховних програм та їх результативність;
– організація харчування та медичного обслуговування школярів;
– охорона життя та здоров'я учасників освітнього процесу;
– виконання прийнятих колективних рішень, нормативних актів;
– стан методичної роботи;
– контроль позакласної роботи.
– контроль роботи навчальних кабінетів;
– контроль раціонального використання наочного приладдя, ТНЗ, ІКТ-технологій;
– контроль стану спільної роботи школи та громадськості;
– інші питання відповідно до ст. 26 Закону України «Про освіту»

Суб'єкти моніторингу та контролю школи І-ІІІ ступенів № 249;
–засновник;
–директор школи та його заступники;
–органи, що здійснюють управління у сфері освіти;
–органи самоврядування, які створюються педагогічними працівниками, учнями та батьками;
–громадськість.
Основними формами моніторингу та контролю є:
–перевірка документації;
–інтерв'ювання;
–опитування, анкетування;
–спостереження;
–усне чи письмове опитування;

–письмова перевірка знань (перевірна контрольна робота, тестування);

–комбінована перевірка;

–бесіда.

Критерії моніторингу та контролю:

- об’єктивність;
- систематичність;
- відповідність завдань змісту матеріалу, який вивчається;
- толерантність, довіра, повага до особистості;
- науковість.

Очікувані результати від проведення моніторингу:

• отримання результатів стану освітнього процесу школи І-ІІІ ступенів №249;

• покращення функцій демократичного врядування освітнім процесом, аналіз даних для прийняття управлінських та тактичних рішень.

Підсумки моніторингу та контролю:

• підсумки моніторингу та контролю узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-прогностичних та інформаційних матеріалах;

• за результатами моніторингу та контролю розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи;

• дані моніторингу та контролю можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднань вчителів, нарадах при директору, засіданнях педагогічної ради та інших формах методичної роботи.

Об'єкти моніторингу якості освіти:

• освітнє середовище;

• система оцінювання в школі;

• кадрове забезпечення освітньої діяльності – якісний і кількісний склад, професійний рівень педагогічного персоналу;

•демократичне врядування закладом;

•психолого-соціологічний моніторинг;

•рівень компетентностей учнів;

•медичний моніторинг;

•моніторинг охорони праці та безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки;

•формування іміджу школи.

Організація моніторингу та контролю кожного з питань змісту внутрішньої системи забезпечення якості освіти складається з таких етапів:

- визначення мети;
- об'єктів;
- складання плану;
- інструктаж учасників;
- вибір форм і методів;
- констатація фактичного стану справ;
- об'єктивна оцінка цього стану;
- висновки, що випливають з оцінки;
- рекомендації або пропозиції з удосконалення освітнього процесу або усунення недоліків;
- визначення строків для ліквідації недоліків або повторний контроль.

Моніторинг та контроль внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснює директор школи, заступники директора з навчальної та виховної роботи або створена з цієї метою комісія. Як експерти до участі в контролі можуть залучатися сторонні компетентні організації й окремі фахівці.

Кожен адміністратор протягом навчального року відвідує таку кількість уроків, виховних заходів та інших занять, яка дозволяє йому знати стан справ у школі, дієво впливати на якість освітнього процесу.

Моніторинг та контроль за викладанням шкільних курсів основ наук здійснюється в кілька етапів. Відповідно до річного плану роботи школи обираються об'єкти моніторингу та контролю, формулюється його мета, визначається методика перевірки, залучаються помічники зі шкільного методичного активу, збирається інформація про стан освітнього процесу.

Директор видає наказ про строки та мету проведення моніторингу та контролю.

Тривалість тематичних чи фронтальних перевірок не повинна перевищувати 20 днів із відвідуванням не менше десяти уроків, занять чи інших заходів.

Члени комісії, які здійснюють перевірку, мають право запитувати необхідну інформацію, вивчати документацію, що відноситься до предмета контролю.

При проведенні планового контролю не потрібно додатково попереджувати вчителя, якщо в місячному плані зазначені строки контролю. В екстрених випадках директор і його заступники з навчальної та виховної роботи можуть відвідувати уроки вчителів школи без попередження.

Підстави для проведення контролю:

– атестація педагогічних працівників;
– плановість контролю;
– перевірка стану справ для підготовки управлінських рішень;
– звертання фізичних та юридичних осіб із приводу порушень у галузі освіти.

За результатами будь-якого виду перевірки в рамках контролю складається аналітична довідка довільної (або затвердженої) форми, з якою ознайомлюється особа, яку перевіряють, під підпис.

Результати моніторингу та контролю оформлюються у вигляді аналітичної довідки чи наказу по школі, в яких вказано:

– мету контролю;
– строки;
– склад комісії;
– яка робота проведена у процесі перевірки (відвідані уроки, проведені контрольні роботи, переглянута шкільна документація, проведені співбесіди);
– констатація фактів, що виявлені;
– висновки;
– рекомендації або пропозиції;
– підсумки перевірки (засідання методичних об'єднань, нарада при директору, нарада при заступнику директора, індивідуально тощо);
– дата та підпис відповідального за написання довідки.

Педагогічний працівник, який підлягає контролю, має право:

– знати строки контролю та критерії оцінки його діяльності;
– знати мету, зміст, види, форми та методи контролю,
– вчасно знайомитися з висновками та рекомендаціями адміністрації;
– звернутись до вищих органів управління освіти при незгоді з результатами контролю.

За підсумками моніторингу та контролю з метою забезпечення якості освіти у залежності від його форми, цілей і задач, а також з урахуванням реального стану справ:

– проводяться засідання педагогічної або методичної ради, наради при заступнику директора тощо;

– результати перевірок можуть ураховуватись при проведенні атестації педагогічних працівників.

Директор школи за результатами моніторингу та контролю з метою забезпечення якості освіти приймає рішення:

– про видання відповідного наказу;

– про обговорення підсумкових матеріалів контролю на засіданні педагогічної ради школи;

– про проведення повторного контролю із залученням певних експертів;

– про представлення до дисциплінарної відповідальності працівників;

– про заохочення працівників;

– інші рішення в межах своєї компетенції.

Періодичність та види контролю визначаються адміністрацією школи самостійно на навчальний рік (відповідно до Стратегії розвитку школи) у міру необхідності отримання об'єктивної інформації про реальний стан справ та результати діяльності працівників і доводяться до відома колективу.

2.6. Планування освітньої діяльності: механізм розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

•Стандарт забезпечення якості освіти - це нормативний документ, який регламентує діяльність адміністрації, вчителів і здобувачів освіти із забезпечення якості освіти та визначає міру їхньої відповідальності.

•Освітня програма має відповідати вимогам стандарту освіти.

•На підставі типової освітньої програми навчальний заклад розробляє освітні програми для кожного ступеню окремо. Освітні програми є частиною освітньої програми та нормативним документом, який визначає зміст навчання та регламентує організацію освітнього процесу. Освітня програма схвалюється педагогічною радою та затверджується директором навчального закладу, про що видається відповідний наказ.

•Освітню програму розробляють робочі групи у складі заступників директора з навчальної та виховної роботи, керівників шкільних методичних об'єднань.

Здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм

•Перегляд освітніх програм відбувається за результатами їхнього моніторингу.

•Удосконалення освітніх програм передбачає таку систему заходів: забезпечення розробки структури навчального плану; визначення переліку та змісту навчальних дисциплін; розподіл навчального часу здобувачів освіти; визначення підходів до викладання та навчання, а також методів оцінювання.

•Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку із педагогічними працівниками, здобувачами освіти, випускниками і батьками, так і внаслідок прогнозування розвитку освітньої галузі та потреб суспільства.

•Відповідальними за впровадження та виконання освітньої програми є вчителі, керівники методичних об'єднань, заступники директора з навчальної та виховної роботи.

III. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності (ст. 42 Закону України «Про освіту»)

Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності учнями;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності учнями передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- *академічний плагіат (компіляція)* - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- *самоплагіат* - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- *фабрикація* - вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- *фальсифікація* - свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- *списування* - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- *обман* - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- *хабарництво* - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

• *необ'єктивне оцінювання* - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти;

За порушення академічної доброчесності педагогічні працівники школи можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

• відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

• позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності учні школи можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

• повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

• повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Педагогічні працівники у своїй діяльності зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності та забезпечувати її дотримання здобувачами освіти. Особи, які навчаються в школі, зі свого боку, зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми, дотримуючись академічної доброчесності та досягати відповідного рівня сформованих компетентностей. Адміністрація школи визначає основні принципи та механізми забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату. Основними завданнями запобігання плагіату в ЗЗСО є формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань, дотримання норм законодавства про авторське право і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах закладу освіти.

Профілактика плагіату (компіляції) у школі здійснюється у відповідності до Положення про академічну доброчесність, схваленого педагогічною радою закладу.

Друга частина.
НАПРЯМИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

І. Оцінювання освітнього середовища закладу освіти

1.1. Освітнє середовище забезпечує комфортні та безпечні умови навчання та праці

Школа дбає про забезпечення нешкідливих умов для здійснення освітнього процесу облаштування та утримання території, будівель та приміщень закладу.

У закладі освіти наявні навчальні, допоміжні приміщення, необхідні для забезпечення освітнього процесу. Дотримуються норми наповнюваності класів/груп.

Для забезпечення ефективного освітнього процесу заклад використовує спеціальне навчальне обладнання та відповідно обладнані навчальні та спеціалізовані приміщення. Територія закладу облаштована для освітньої діяльності, відпочинку учнів, занять спортом. Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення закладу відповідає його типу, спеціалізації та профілю.

Школа докладає зусиль, щоб облаштування території та інтер'єр приміщень були комфортними, безпечними, функціональними, що дозволяє максимально використовувати приміщення та територію закладу в освітніх цілях.

Заклад освіти забезпечує дотримання вимог безпеки життєдіяльності в освітньому процесі та дбає про те, щоб здобувачі освіти і педагогічні працівники були обізнані з правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Увага звертається на навчання педагогічних працівників правилам реагування у разі нещасних випадків або погіршення самопочуття учнів чи працівників закладу.

У закладі освіти створюються належні умови для здорового харчування, учні забезпечуються якісною та корисною їжею.

Заклад дбає про наявність доступного та безпечного під'єднання до мережі Інтернет, формування в учасників освітнього процесу медіаграмотносгі, вміння розпізнавати можливі ризики в інформаційному просторі.

Заклад приділяє увагу питанням адаптації учнів та застосовує власні підходи та методики для комфортної інтеграції учнів до освітнього процесу та шкільного життя, а педагогічних працівників до професійної діяльності у школі.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

1.1.1. У школі дотримано вимог санітарно-гігієнічних правил і норм, приміщення, територія закладу освіти охайні та доглянуті.

1.1.2. Школа забезпечена навчальними та іншими приміщеннями з відповідним обладнанням, що необхідні для реалізації освітньої програми.

1.1.3. Дизайн освітнього середовища закладу освіти функціональний та дозволяє максимально ефективно використовувати приміщення та територію закладу в освітньому процесі.

1.1.4. Здобувачі освіти та працівники закладу освіти обізнані з вимогами щодо охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.

1.1.5. Педагогічні працівники обізнані з правилами поведінки у разі нещасного випадку зі здобувачами освіти та працівниками закладу освіти чи раптового погіршення їх стану здоров'я і вживають необхідних заходів у таких ситуаціях.

1.1.6. У закладі освіти створено умови для здорового харчування.

1.1.7. У закладі освіти створено умови для безпечного використання мережі Інтернет, в учасників освітнього процесу формуються навички безпечної поведінки в Інтернеті.

1.1.8. У закладі освіти застосовуються підходи для адаптації та інтеграції учнів до освітнього процесу, професійної адаптації працівників.

1.2. Освітнє середовище закладу освіти вільне від будь-яких форм булінгу, насильства та дискримінації

Важливим для школи є створення психологічно-комфортного середовища для учнів, їхніх батьків та педагогічних працівників та організація освітнього процесу на принципах партнерства, взаємодії та недискримінації.

Школа І-ІІІ ступенів №292 імені гетьмана України Івана Мазепи дбає про психологічну та фізичну безпеку учнів через налагодження комфортної міжособистісної взаємодії, партнерства та діалогу, прийняття і дотримання учасниками освітнього процесу норм безпечного середовища.

Для цього у закладі за участю усіх учасників освітнього процесу розробляється власна політика щодо протидії булінгу. Це - антибулінгова програма (кодекс безпечної школи), дотримання вимог якої у закладі є обов'язковим. Така політика містить алгоритми дій у різних випадках порушення дисципліни, конфліктних ситуаціях, проявах різних форм насилля.

У школі розроблено чіткі і зрозумілі правила поведінки. Важливо, щоб правила не були забороннними приписами, а спрямовувались на формування позитивної мотивації (правила без «не»).

Адміністрація та педагогічні працівники мають вибудовувати стосунки між собою та з учнями на основі партнерства і поваги, а також володіти методиками раннього виявлення ознак насилля в дитячому колективі та попереджати його виникнення і поширення.

Школа має піклуватись про надання необхідного та належним чином організованого психологічного супроводу учнів. Особлива увага має

приділятися дітям, які опинилися у складних життєвих обставинах або жорстокого поводження.

Заклад освіти оперативно реагує на повідомлення про будь-які форми насильства або загрози його вчинення та вживає необхідних заходів щодо захисту учасників освітнього процесу, профілактики випадків насильства та реалізації принципів ненасильницької комунікації.

Школа вибудовує тісну співпрацю з органами та службами щодо захисту прав дітей, правоохоронними органами, залучаючи їх до шкільних заходів із профілактики булінгу, попередження та запобігання іншому насильству.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

1.2.1. Заклад планує та реалізує діяльність щодо протидії будь-яким проявам дискримінації, булінгу.

1.2.2. У закладі освіти оприлюднено правила поведінки учасників освітнього процесу, що забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.

1.2.3.Адміністрація школи, педагогічні працівники обізнані з ознаками різних форм булінгу, іншого насильства та дотримуються порядку реагування на їх прояви.

1.2.4. У школі організована робота психологічної служби, у тому числі для психологічного супроводу учасників освітнього процесу, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу, іншого насильства.

1.2.5. Заклад освіти взаємодіє з органами та службами щодо захисту прав дітей, правоохоронними органами, у тому числі залучає їх до заходів із запобігання булінгу, іншому насильству.

1.3. Інклюзивне освітнє середовище, універсальний дизайн та розумне пристосування

Особам з особливими освітніми потребами освіта надається нарівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення, забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби осіб з ООП.

Універсальний дизайн школи створюється на таких принципах:

- рівність і доступність використання;
- гнучкість використання;
- просте та зручне використання;
- сприйняття інформації з урахуванням різних можливостей користувачів;
- низький рівень фізичних зусиль;
- наявність необхідного розміру і простору.

У школі І-ІІІ ступенів № 249 формовано інклюзивне, розвивальне та мотивуюче до навчання освітнє середовище, спрямоване на розвиток

інклюзивної культури, формування інклюзивних цінностей, сприяє комфортній адаптації та інтеграції усіх учасників освітнього процесу. Формування інклюзивної культури відбувається через розширення можливостей для максимальної участі кожної дитини у житті закладу, культивування взаємоповаги, співпраці і толерантності до проявів різноманітності. У школі створюються умови для навчання, співпраці й спілкування усіх учасників освітнього процесу (незалежно від походження, культурної та етнічної приналежності, статі, релігії, можливостей).

У співпраці із засновником заклад освіти вдосконалює облаштування освітнього простору, забезпечуючи максимальну придатність освітнього процесу та середовища для усіх осіб (принцип *універсального дизайну*) та здійснюючи у кожному конкретному випадку, залежно від індивідуальних потреб учнів, необхідні модифікації дизайну середовища, програм, навчальних матеріалів тощо (принцип *розумного пристосування).*

Інклюзивне освітнє середовище формується також через застосування педагогічними працівниками новітніх освітніх методик та технологій роботи з дітьми із особливими освітніми потребами, реалізації корекційної спрямованості навчання (через корекційно-розвиткові заняття та освітній процес). Важливою є культура співпраці у педагогічному колективі, налагодження координації та командного підходу до розроблення індивідуальних навчальних програм, індивідуальних навчальних планів дітей та індивідуальних програм розвитку.

Заклад підтримує зв'язки з районним інклюзивно-ресурсним центром, залучаючи його фахівців до розроблення індивідуальних програм розвитку, консультацій педагогів закладу для надання якісного психолого-педагогічного супроводу учнів в освітньому процесі.

Для успішного розвитку кожної дитини, заклад активно розвиває зв'язок з родинами учнів з особливими освітніми потребами, залучає їх до команди фахівців з розроблення індивідуальної програми розвитку та іншої необхідної підтримки під час навчання.

Освітнє середовище школи мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями, у тому числі, здорового та екологічного способу життя та фізичного розвитку. Здоров'язбережувальна компетентність має бути однією із наскрізних під час вивчення шкільних навчальних предметів та курсів.

Важливою складовою освітнього середовища закладу освіти є бібліотека, яка може використовуватися як інформаційний центр із створенням осередків для індивідуальної, групової роботи, читання, проектної роботи, консультацій тощо.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

1.3.1. Приміщення, територію закладу облаштовано з урахуванням принципів універсального дизайну та розумного пристосування.

1.3.2. У закладі освіти застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, забезпечується корекційна спрямованість освітнього процесу, інша необхідна підтримка здобувачів освіти з особливими освітніми потребами

1.3.3Школа взаємодіє з батьками дітей з особливими освітніми потребами, фахівцями інклюзивно-ресурсного центру, залучає їх до розроблення індивідуальних програм розвитку та іншої необхідної підтримки дітей під час здобуття освіти.

1.3.4. Освітнє середовище мотивує здобувачів освіти до оволодіння ключовими компетентностями, ведення здорового способу життя, екологічно доцільної поведінки, заняття спортом.

1.3.5. Бібліотека функціонує як інформаційний центр закладу освіти.

ІІ. Система оцінювання здобувачів освіти закладу освіти

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень

Система оцінювання навчальної діяльності учнів в закладі освіти містить критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання навчальних досягнень. Розроблення критеріїв, їх оприлюднення та інформування робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. Кожна виставлена оцінка має обгрунтовуватися вчителем та відповідати оприлюдненим критеріям оцінювання. При вивченні кожної теми, виконанні обов'язкового виду роботи вчитель розробляє критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, враховуючи критерії оцінювання, затверджені Міністерством освіти і науки України, специфіку вивчення теми, освітню програму закладу освіти, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу). Розробляються критерії оцінювання і при використанні інших, ніж урок, організаційних форм проведення навчальних занять. Оцінювання учнів з використанням наявних або розроблених критеріїв оцінювання дозволяє зробити цей процес прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу. Учнів і батьків потрібно також поінформувати про правила та процедури оцінювання навчальних досягнень у закладі освіти.

Система оцінювання в закладі освіти спрямовується на розвиток та оволодіння учнями ключовими компетентностями. Оцінюється, у першу чергу, не обсяг засвоєних знань, а уміння використовувати ці знання для вирішення прикладних завдань. Оцінювання має грунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач.

Система оцінювання знань учнів включає поточний, тематичний, семестровий, контроль знань та вмінь здобувачів загальної середньої освіти.

Державна підсумкова атестація здобувачів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до Положення про Державну підсумкову атестацію. Державна підсумкова атестація учнів - це форма контролю відповідності освітнього рівня випускників ЗЗСО І-ІІІ ст. державним вимогам.

Атестація може проводитися у формі зовнішнього незалежного оцінювання. У такому випадку порядок її проведення визначається порядком проведення зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти, який встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Показники: рівень успішності, кількість переможців обласних, всеукраїнських і міжнародних предметних олімпіад, МАНу, творчих та інтелектуальних конкурсів, результативність працевлаштування випускників, імідж школи.

Процедура оцінювання повинна відповідати таким вимогам:

- проводитися для вимірювання досягнень визначених результатів навчання;
- бути об'єктивною;
- мати чіткі та оприлюднені критерії оцінювання;
- відповідати призначенню (діагностичний, поточний або підсумковий контроль);
- гарантувати дотримання вимог законодавства про нерозповсюдження конфіденційної інформації;
- бути співставними в межах школи;
- підлягати внутрішній (а за необхідності – зовнішній) експертизі;
- підлягати перевіркам на дотримання затверджених процедур.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

2.1.1. Здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

2.1.2.Система оцінювання в закладі освіти сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

Аналіз оцінювання навчальних досягнень учнів є важливим інструментом у забезпеченні якості освітнього процесу і використовується з метою вивчення наступності, адаптації учнів, об'єктивності оцінювання, вивчення впливу форм і методів роботи, які використовує вчитель, на рівень навчальних досягнень учнів тощо. На основі аналізу динаміки показників навчальних досягнень учнів школи може приймати педагогічні і управлінські рішення щодо підвищення якості освітньої діяльності.

З метою врахування індивідуальних особливостей, здібностей та розвитку дитини у школі створюються умови для розроблення індивідуальної освітньої траєкторії. Вона дозволяє зробити освітній процес комфортним, забезпечує індивідуальний прогрес дитини у оволодінні ключовими компетентностями. Індивідуальну освітню траєкторію можна розробляти з окремого предмету (курсу) чи з групи предметів. Учитель в умовах реалізації індивідуальної освітньої траєкторії має стати для учня тьютором, консультантом, координатором. Розроблення індивідуальної освітньої траєкторії потребує залучення психолога та комунікації з батьками.

Оцінювання в школі має бути спрямоване, передусім, на розвиток учнів, воно не повинно бути інструментом покарання. З цією метою вчителі школи

застосовують *формувальне оцінювання*. Цей вид оцінювання є важливим мотиваційним чинником для учня та показником його прогресу у навчанні. Учень може самостійно і усвідомлено визначати потреби освітньої діяльності й разом з учителем працювати над власним розвитком. Для формувального оцінювання можна використовувати різні інструменти (портфоліо учня, листок самооцінювання тощо).

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

2.2.1. У закладі освіти здійснюється аналіз результатів і динаміки навчальних досягнень учнів.

2.2.2. У закладі освіти створено умови для реалізації індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

2.2.3. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у закладі спрямоване на відстеження їх індивідуального прогресу.

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

Одним із чинників, який характеризує якість освітнього процесу у закладі, є задоволеність учнів результатами освітньої діяльності. Система оцінювання у закладі освіти допомагає відмежувати прогрес та формувати в учнів почуття відповідальності за результати власної навчальної діяльності. Щоб процес оцінювання сприймався учнями як справедливий, вчителі можуть долучати їх до розроблення критеріїв такого оцінювання. Спільне розроблення критеріїв (вчитель-учень) дозволяє сформувати в учнів позитивне ставлення до оцінювання і підвищити їх відповідальність за досягнення результату.

Через систему оцінювання освітньої діяльності важливо розвивати в учнів активну життєву позицію. Це досягається як через індивідуальний підхід так і в системі наскрізного процесу виховання, який формує цінності. Тут має велике значення скоординована управлінська діяльність в закладі освіти, співпраця вчителів, класних керівників, практичного психолога, соціального педагога. У закладі має бути розроблена система заходів, спрямована на формування розуміння учнями цінності освіти, навчання впродовж життя та здатності учнів самостійно оцінювати власний прогрес.

Вчителі у процесі розроблення системи оцінювання навчальних досягнень учнів сприяють поширенню самооцінювання і взаємооцінювання учнів. Розуміючи технологію оцінювання власної роботи, учні з її допомогою можуть ефективніше навчатися. Використання взаємооцінювання сприяє партнерській взаємодії між учнями. За такої методики оцінювання учні допомагають одне одному покращувати свої навчальні результати.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

2.3.1. Здобувачі освіти вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним.

2.3.2. Заклад освіти формує у здобувачів освіти свідоме та відповідальне ставлення до результатів власної освітньої діяльності.

2.3.3. Заклад освіти сприяє самооцінюванню та взаємооцінюванню здобувачів освіти.

2.4. Критерії, правила і процедури оцінювання учнів

Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів.

Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня.

Метою навчання є сформовані компетентності. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

До ключових компетентностей належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань,

умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

• контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителеві відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

• навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

• діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

• стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;

• виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

• характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

• якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;

• сформованість предметних умінь і навичок;

• рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

• досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

• самостійність оцінних суджень.

Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну:

•системність знань - усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших;

• повнота знань - кількість знань, визначених навчальною програмою;

• міцність знань - тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях.

•глибина знань - усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань;

•гнучкість знань - уміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; уміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
І. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення
ІІ. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять

	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів основної й старшої школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати

		правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Об'єктом поточного оцінювання рівня навчальних досягнень учнів є знання, вміння та навички, самостійність оцінних суджень, досвід творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до навколишньої дійсності.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків

між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

• усунення безсистемності в оцінюванні;

• підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;

• індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;

• систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;

• концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок.

Учень має право на підвищення семестрової оцінки.

ІІІ. Педагогічна діяльність педагогічних працівників закладу освіти

3.1. Педагогічні працівники закладу освіти планують свою діяльність та прогнозують її результати, використовують освітні технології, спрямовані на оволодіння здобувачами освіти ключовими компетентностями

Важливим аспектом діяльності педагогічного працівника є планування власної діяльності та прогнозування очікуваних результатів. Розроблений календарно-тематичний план, поурочний план та навчальна програма мають відповідати державним стандартам загальної середньої освіти та враховувати специфіку роботи закладу освіти. Освітня програма, методичні рекомендації МОН надають можливість вчителю при складанні календарно-тематичного плану самостійно розподіляти обсяг годин на вивчення навчальних тем, змінювати послідовність їх вивчення, самостійно обирати організаційні форми проведення навчальних занять.

Педагогічна діяльність у закладі освіти має бути зорієнтована на оволодіння учнями ключовими компетентностями та вмінні застосовувати їх у повсякденному житті. Для цього можна використовувати різні організаційні форми освітнього процесу (класно-урочну, навчання в групах, змішане, перевернуте навчання, квест, вебквест, навчальні екскурсії, проектну роботу тощо). Під час проведення навчальних занять вчитель обирає форми роботи, спрямовані на творчу, аналітичну роботу учнів (простеження причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, командні форми роботи, пошукову роботу тощо).

На сучасному етапі використання лише індивідуального підходу в роботі з учнями може бути недостатньо. Вчителі мають володіти навичками розроблення індивідуальної освітньої траєкторії учня з урахуванням вікових особливостей, фізичного та психологічного розвитку дитини та її індивідуальних освітніх потреб і здібностей. У першу чергу, індивідуальна освітня траєкторія може розроблятись для тих учнів, які потребують персонального підходу у виконанні навчальних завдань. Це можуть бути учні, які випереджають однокласників в опануванні навчального матеріалу або учні, які мають труднощі з його засвоєнням.

Учителі мають забезпечувати наскрізний процес виховання у взаємодії навчання і виховання з метою формування загальнолюдських цінностей, виховання почуття патріотизму. Предметом особливої уваги педагогічних працівників має стати розвиток відповідальності, самостійності та самоконтролю.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

3.1.1. Педагогічні працівники здійснюють планування своєї діяльності з урахуванням умов і специфіки роботи закладу, аналізують результативність планування.

3.1.2. Педагогічні працівники застосовують освітні технології, форми організації освітнього процесу, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти відповідно до освітньої програми.

3.1.3. Педагогічні працівники розробляють індивідуальні освітні траєкторії для здобувачів освіти, які цього потребують.

3.1.4. Педагогічні працівники у своїй діяльності забезпечують наскрізний процес виховання, який формує загальнолюдські цінності, патріотизм.

3.2. Постійне підвищення рівня професійної компетентності та майстерності педагогічних працівників

Підтвердження кваліфікації педагогічного працівника можливе лише за умови його постійного професійного зростання. Підвищувати свою кваліфікацію педагогічний працівник може за різними організаційними формами: очній, заочній, дистанційній тощо. Підвищення кваліфікації може відбуватись у вигляді курсів, семінарів, майстер-класів, тренінгів. Важливу увагу потрібно приділити підвищенню кваліфікації щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Професійний розвиток - це обов'язок самого працівника, професійному зростанню якого також має сприяти заклад освіти, створюючи умови, мотивуючи педагога до професійного вдосконалення. Кваліфікаційний рівень педагогів у закладі освіти підтверджується проходженням чергової атестації і сертифікації. Наявність сертифікованих педагогів у закладі освіти може свідчити про високий показник рівня освітньої діяльності.

Однією зі складових професійного зростання педагога є його участь у дослідно-експериментальній, інноваційній роботі, яка може здійснюватися на різних рівнях (закладу освіти, районному, всеукраїнському). Наявність та практична спрямованість дослідно-експериментальної роботи дозволяє забезпечити інноваційну складову освітнього процесу та є ознакою високого рівня якості освітньої діяльності у закладі освіти. Педагогічні працівники закладу освіти можуть залучатись як освітні експерти, зокрема для проведення інституційного аудиту, що сприяє їх професійному зростанню та підвищенню якості освітньої діяльності, іміджу закладу освіти.

Сучасний освітній процес неможливий без використання інформаційно-комунікативних (комп'ютерних) технологій. Насамперед, учитель має вміти працювати з комп'ютерними програмами, створювати мультимедійні презентації, електронні навчальні ресурси, спілкуватися з учнями і колегами через месенджери, інтерактивні інтернет-платформи, форуми,використовувати інформаційні інтернет-ресурси у своїй роботі тощо.

Педагогічні працівники можуть створювати власний освітній ресурс, представлений публікаціями, розробками, сценаріями та поширювати практичний досвід роботи через участь у семінарах, майстер-класах, тренінгах

тощо. Поширення практичного досвіду сприяє підвищенню якості освітньої діяльності та може забезпечити інноваційну складову освітнього процесу.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

3.2.1. Педагогічні працівники забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації у різних формах, у тому числі щодо методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

3.2.2. Педагогічні працівники беруть участь у дослідно-експериментальній роботі, в інноваційних освітніх проектах, залучаються до роботи як освітні експерти.

3.2.3. Педагогічні працівники використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі.

3.2.4. Педагогічні працівники створюють освітні ресурси (електронні презентації, відеоматеріали, методичні розробки, веб-сайти, блоги тощо), навчальні програми, освітні проекти, технології, поширюють педагогічний досвід.

3.3. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти

Успішна педагогічна діяльність неможлива без комунікації між педагогічними працівниками і учнями на засадах довіри, партнерства і відкритого діалогу, співпраці між учителем і учнем та їх співтворчості. Вчитель має надавати можливість учню висловлювати і аргументувати свою думку. Учень не повинен боятися ставити питання, на які не існує готової відповіді. З педагогікою партнерства тісно пов'язане особистісно орієнтоване навчання. Воно спрямоване на вирішення завдань розвитку в учнів стійкого інтересу до пізнання, бажання та вміння самостійно вчитися. Забезпечення особистісно орієнтованого підходу у навчанні має бути наскрізним і стосуватись не тільки проведення навчальних занять, але й позаурочної роботи.

Для підвищення ефективності освітнього процесу необхідний постійний діалог з батьками. Конструктивне партнерство, доброзичливі взаємини, наявність зворотного зв'язку щодо успіхів дитини, її прогресу у навчанні, залучення батьків до життя класу і ліцею є запорукою якісного освітнього процесу.

Підвищенню якості освітньої діяльності у закладі освіти сприяє співпраця між педагогічними працівниками через командну роботу, реалізацію спільних проектів, наставництво. Це, у свою чергу, підвищує мотивацію та кваліфікаційний рівень педагогічних працівників.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

3.3.1. Педагогічні працівники діють на засадах педагогіки партнерства та особистісно орієнтованого навчання.

3.3.2. Педагогічні працівники співпрацюють з батьками з питань удосконалення освітньої діяльності учнів та закладу освіти, забезпечують постійний зворотній зв'язок.

3.3.3. У закладі освіти існує практика педагогічного наставництва, взаємонавчання та інших форм професійної співпраці педагогічних працівників.

3.4. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

Академічна доброчесність є невід'ємною складовою забезпечення якості освіти, а дотримання принципів академічної доброчесності під час навчання та викладання в закладі впливає на формування важливих цінностей, таких, як чесність, довіра справедливість, взаємоповага, відповідальність. Принципам академічної доброчесності мають відповідати усі аспекти педагогічної діяльності. На оцінювання навчальних досягнень учнів не можуть впливати ніякі інші чинники, крім оцінювання навчальної діяльності учнів.

Педагогічні працівники мають спонукати учнів до самостійної роботи, заохочувати до висловлювання власних думок, уникати завдань, побудованих лише на відтворенні знань. Важливо інформувати учнів про основні принципи академічної доброчесності і дотримання її норм.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

3.4.1. Педагогічні працівники під час провадження педагогічної та наукової (творчої) діяльності дотримуються академічної доброчесності, у тому числі під час оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.

3.4.2. Педагогічні працівники забезпечують дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти, у тому числі через систему оцінювання.

3.5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників

Процедура оцінювання педагогічної діяльності педагогічного працівника включає в себе атестацію та сертифікацію.

Атестація педагогічних працівників - це система заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.

Атестація педагогічних працівників може бути черговою або позачерговою. Педагогічний працівник проходить чергову атестацію не менше одного разу на п'ять років, крім випадків, передбачених законодавством.

За результатами атестації визначається відповідність педагогічного працівника займаній посаді, присвоюються кваліфікаційні категорії, педагогічні звання. Перелік категорій і педагогічних звань педагогічних працівників визначається Кабінетом Міністрів України.

Рішення атестаційної комісії може бути підставою для звільнення педагогічного працівника з роботи у порядку, встановленому законодавством.

Положення про атестацію педагогічних працівників затверджує центральний орган виконавчої влади у сфері освіти.

Один із принципів організації атестації – здійснення комплексної оцінки діяльності педагогічного працівника, яка передбачає забезпечення всебічного розгляду матеріалів з досвіду роботи, вивчення необхідної документації, порівняльний аналіз результатів діяльності впродовж усього періоду від попередньої атестації. Необхідною умовою об'єктивної атестації є всебічний аналіз освітнього процесу у закладі, вивчення думки батьків, учнів та колег вчителя, який атестується тощо.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці:

Критерії оцінювання роботи вчителя

І. Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	***Спеціаліст другої категорії***	***Спеціаліст першої категорії***	***Спеціаліст вищої категорії***
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних досягнень у методиці	Слідкує за спеціальною і методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	Володіє методиками аналізу навчально-методичної роботи з предмета; варіює готові, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості, інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	Володіє методами науководослідницької, експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики

3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко -й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науковообґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях
II. Результативність професійної діяльності вчителя			
Критерії	**Спеціаліст другої категорії**	**Спеціаліст першої категорії**	**Спеціаліст вищої категорії**

1.Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку, здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми
2.Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мислительну) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загальнонавчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і	

		писемного мовлення: оформлення письмових робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	
4.Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук
III. Комунікативна культура			
Критерії	**Спеціаліст другої категорії**	**Спеціаліст першої категорії**	**Спеціаліст вищої категорії**
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності

		приваблює	
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право приймати власні рішення. Уміє сформувати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися До чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей;	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння,

	співпрацює з батьками	формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у Мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією
7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвиткові обдарованих дітей

Сертифікація педагогічних працівників - це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника (у тому числі з педагогіки та психології, практичних вмінь застосування сучасних методів і технологій навчання), що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи.

Сертифікація педагогічного працівника відбувається на добровільних засадах виключно за його ініціативою.

IV. Управлінські процеси закладу освіти

4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу освіти, моніторинг виконання поставлених цілей і завдань

Для досягнення високої якості освітньої діяльності закладу має сформулювати та оприлюднити стратегію розвитку, що містить визначення цінностей, які сповідує заклад, та визначення цілей його розвитку на визначений період. Стратегія та заходи з її реалізації мають враховувати цілі і завдання державної політики у сфері освіти, а також стратегічні плани засновника.

У стратегії доцільно звернути увагу на умови функціонування закладу, які мають значення для досягнення цілей розвитку (місцезнаходження, територія обслуговування, контингент учнів, кадровий склад, матеріально-технічні умови), визначити напрями розвитку закладу (спеціалізація, профільність), напрями професійного вдосконалення педагогічного персоналу, впровадження нових освітніх технологій, вдосконалення освітнього середовища тощо.

Управлінські рішення керівництва мають бути спрямовані на досягнення стратегічних та поточних цілей закладу освіти. З цією метою заклад освіти може розробляти та виконувати узгоджені між собою плани різного терміну реалізації (перспективний, річний, поточний) та спрямування (освітня діяльність, забезпечення умов навчання, наскрізний процес виховання тощо). Аналіз виконання планів може здійснюватися відповідно до структури системи внутрішнього забезпечення якості освіти за напрямами, які визначаються закладом освіти з урахуванням вимог законодавства.

Результатом такого аналізу мають стати відповідні управлінські рішення. Заходи із підвищення якості освітньої діяльності мають здійснюватися на підставі даних про поточний стан та динаміку результатів освітньої діяльності. Це можливо забезпечити через процедури моніторингу певних компонентів освітнього процесу: ефективність управлінської діяльності, навчальних досягнень учнів, умов здійснення освітньої діяльності, соціально-психологічного клімату тощо. Моніторинг може здійснюватися шляхом вивчення документів, аналізу навчальних досягнень, опитування учасників освітнього процесу, спостереження, результатів розгляду звернень громадян, комунікації на інтерактивних платформах тощо.

Школа здійснює самооцінку власної діяльності та ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що відображається у річному звіті. Річний звіт схвалюється педагогічною радою та оприлюднюється на вебсайті закладу або його засновника. Надійні та актуальні дані про діяльність закладу необхідні для обгрунтованого ухвалення управлінських рішень і підтримки системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Раціональна організація документообігу має сприяти ефективному управлінню закладом та забезпеченню якості освітньої діяльності.

У закладі має діяти система інформаційного забезпечення та автоматизоване середовище для роботи з даними. Важливим чинником є можливість зберігання документів в електронному вигляді. Для оптимізації інформаційного простору заклад освіти може використовувати автоматизовані системи, які дозволяють формувати бази даних про учнів, працівників закладу, готувати та зберігати внутрішні (локальні) документи закладу освіти тощо. Необхідно забезпечити наявність електронної бази даних матеріальних цінностей закладу освіти, зокрема, бібліотечного фонду.

У школі доцільно мати безперешкодний надійний доступ до мережі Інтернет та внутрішній бездротовий зв'язок. Для оптимізації інформаційних потоків є корисним створення локальної мережі закладу освіти для організації освітнього процесу та управлінської діяльності. ІКТ повністю інтегровані у навчання на всіх рівнях і дають можливість повністю реалізувати індивідуалізований план розвитку кожного учня школи.

Заклад може використовувати інтерактивні платформи та сервіси для урізноманітнення організаційних форм освітнього процесу: інформаційний пошук, дистанційне навчання, змішане навчання, онлайн-курси тощо.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.1.1. У закладі освіти затверджено стратегію розвитку закладу освіти, спрямовану на підвищення якості освітньої діяльності.

4.1.2. У закладі річне планування та відстеження його результативності здійснюються відповідно до стратегії розвитку та з урахуванням освітньої програми закладу.

4.1.3. У закладі освіти здійснюється самооцінювання якості освітньої діяльності на основі розроблених та оприлюднених стратегії (політики) і процедур забезпечення якості освіти

4.1.4. Адміністрація школи планує та здійснює заходи щодо утримання у належному стані будівель, приміщень, обладнання закладу освіти.

4.1.5. Розподіл обов'язків та повноважень між керівництвом школи забезпечує ефективне управління закладом освіти, сприяє вдосконаленню якості освітньої діяльності.

4.1.6. У закладі освіти наявна система інформаційного забезпечення (у тому числі електронний документообіг) та створене автоматизоване середовище для роботи з даними.

4.2. У закладі освіти створена та підтримується атмосфера довіри, інформаційної прозорості, конструктивної співпраці між учасниками освітнього процесу та громадою

Досягнення мети діяльності школи І-ІІІ ступенів № 249 Деснянського району міста Києва можливе за умови створення сприятливого психологічного клімату, атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу. Визначальна

умова для створення такої атмосфери - обгрунтованість і відкритість управлінських рішень.

Учасники освітнього процесу повинні мати можливість впливу на прийняття управлінських рішень через різні форми організації освітнього процесу: наради, обговорення, внесення пропозицій тощо. Особливу увагу слід звернути на підтримку співпраці між педагогічними працівниками, які мають професійно, конструктивно та толерантно спілкуватися і взаємодіяти з колегами заради досягнення кращих результатів освітнього процесу.

Заклад має сприяти та забезпечувати необхідні умови для діяльності різноманітних форм громадського самоврядування (батьківські ради, учнівське самоврядування тощо). Надзвичайно важливим є створення реальних можливостей для дієвого впливу на значущі аспекти функціонування закладу через різноманітні форми громадянської активності (опитування, звернення, спільні обговорення тощо). Керівництво закладу створює умови для формування відкритого освітнього середовища через залучення учасників освітнього процесу до різноманітних суспільно-значущих заходів поза межами закладу: фестивалі, екскурсії, відвідування установ культури тощо.

Адміністрація школи здійснює процеси управління та організації освітньої діяльності на умовах інформаційної відкритості та комунікації з учасниками освітнього процесу і громадою. Насамперед, потрібно забезпечити безумовне виконання закладом вимог статті 30 Закону України «Про освіту». Інформаційна відкритість забезпечується наявністю у закладі освіти майданчиків для інформування учасників освітнього процесу: повідомлення на сайті закладу (засновника) інших загальнодоступних електронних ресурсах, на дошках оголошень, публікація інформаційних листів, шкільної преси тощо. Спілкування між учасниками освітнього процесу може відбуватися із використанням сучасних технологій: месенджери, групи у соціальних мережах тощо.

Заклад належним чином розробляє, затверджує та оприлюднює положення про академічну доброчесність, яке може містити визначення академічної доброчесності, можливих випадків її порушення та способів реагування на них, заходів з попередження порушень, видів відповідальності тощо. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з цим положенням та дотримуватися його вимог як справедливих та загальнообов'язкових.

Ключовим чинником формування дійсно відповідального ставлення до цих питань має стати нульова толерантність усіх учасників освітнього процесу до фактів порушення норм академічної доброчесності. Це означає, що учасники освітнього процесу мають не лише знати і дотримуватися цих норм, але й займати активну позицію у випадках, коли стають свідками можливих порушень. Має здійснюватися постійна профілактика та моніторинг дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, ці питання мають ставати предметом розгляду на засіданнях педагогічної ради,

повинна здійснюватися система мотиваційних дій, що спрямована на дотримання принципів академічної доброчесності.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.2.1. Керівництво закладу освіти вживає заходів для створення психологічно комфортного середовища, яке забезпечує конструктивне спілкування учасників освітнього процесу та сприяє формуванню їх взаємної довіри.

4.2.2. Школа оприлюднює інформацією про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах.

4.2.3. Керівництво закладу освіти на основі розробленого та оприлюдненого положення про академічну доброчесність, забезпечує дотримання його вимог, виявляє порушення та вживає заходів для протидії їм.

4.3. Керівництво закладу освіти здійснює раціональний добір кадрів, забезпечує належні умови праці та можливості для професійного розвитку працівників

Комплектація закладу кваліфікованими педагогічними та іншими працівниками є одним з найважливіших завдань керівництва для забезпечення якісної освітньої діяльності і високої якості освіти.

Мета діяльності закладу та його освітня програма передбачають *відповідні* кваліфікаційні вимоги до педагогічних працівників. Під час формування кадрового складу керівництво закладу має враховувати кваліфікаційний рівень педагогічних працівників. Кваліфікаційні вимоги до вчителів можуть різнитися залежно від поглибленого вивчення окремих предметів (курсів), профільної спрямованості класів або закладу освіти у цілому.

Висока якість освітнього процесу безпосередньо залежить від умов праці та вмотивованості педагогічних працівників. Тому керівництво має зробити все від нього залежне, щоб забезпечити належні умови праці, об'єктивно оцінювати професійні досягнення педагогів. Надзвичайно важливо розробити і постійно втілювати у життя різноманітні заходи з підтримки позитивної мотивації педагогічних працівників: насамперед - аргументоване матеріальне та моральне заохочення, яке спонукає працівників до більш якісної роботи та саморозвитку.

У школі мають бути створені умови для постійного професійного розвитку педагогічних працівників та підтримки власної професійної траєкторії. Керівництво, враховуючи потреби закладу та особливості освітньої програми, заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конференціях, семінарах, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, підготовку та публікацію матеріалів за темами професійної діяльності. Важливим чинником є також професійне самовдосконалення керівних працівників, що безпосередньо впливає на якість роботи закладу.

Підвищення *професійного рівня педагогічних працівників має обов'язково* отримувати формальне визнання, що впливає на професійний статус працівника

та розмір його винагороди за працю. Тому керівництво закладу має належним чином організувати процес атестації та сприяти сертифікації педагогічних працівників.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.3.1. Керівник закладу освіти формує штат закладу, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.

4.3.2. Керівництво закладу освіти через систему матеріального та морального заохочення мотивує працівників до якісної роботи, у тому числі педагогічних працівників до саморозвитку, здійснення методичної, інноваційної, дослідно- експериментальної роботи.

4.3.3. Керівництво закладу освіти сприяє підвищенню кваліфікації педагогічних працівників.

4.4. Організація освітнього процесу, демократичне врядування, у тому числі прийняття управлінських рішень, здійснюється на засадах людиноцентризму

Головний принцип освітнього процесу — людиноцентризм — реалізується у практичній діяльності через виконання освітньої програми закладу освіти, яка розробляється відповідно до державних стандартів загальної середньої освіти, має враховувати потреби та інтереси учнів, спроможності закладу освіти.

Оволодіння учнями ключовими компетентностями має бути забезпечено через використання різноманітних форм і технологій організації освітнього процесу (класно-урочна, проектно-дослідницька, змішана, дистанційна тощо), а також використання форм і методів роботи під час проведення навчальних занять (командна робота учнів, простежування причинно-наслідкових зв'язків, мозковий штурм, пошукова робота тощо).

Розпорядок дня та розклад занять мають враховувати вікові особливості дітей, відповідати їхнім індивідуальним можливостям та інтересам, сприяти формуванню індивідуальних освітніх траєкторій учнів та забезпечувати можливості для гнучкого використання різноманітних організаційних форм навчання і викладання.

Процедури комплектації класів, зарахування, відрахування, переведення та випуску здобувачів освіти мають здійснюватися відповідно до встановленого порядку.

Заклад оприлюднює інформацію про проектну потужність закладу, територію обслуговування, правила конкурсного прийому (у разі здійснення), наповнюваність класів та про вільні місця у них.

Для забезпечення якості управління закладом керівництво розробляє, затверджує та доводить до відома працівників розподіл посадових обов'язків, прав та повноважень, що закріплюється у посадових інструкціях.

Адміністрація школи має вживати необхідних заходів для забезпечення належного стану приміщень і обладнання: постійно вивчати потреби учнів та *педагогічних працівників, готувати і* доводити до відома засновника запити для задоволення потреб закладу освіти та відстежувати їх реалізацію.

Педагогічна рада розглядає на своїх засіданнях питання освітнього процесу, зокрема забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності. Колегіальність рішень педагогічної ради має велике значення для формування атмосфери співпраці у педагогічному колективі.

Заклад сприяє реалізації інноваційної та дослідницько- експериментальної роботи, що дозволяє забезпечити ефективність освітньої діяльності та створює умови для використання в освітньому процесі технологій, спрямованих на підвищення рівня навчальної мотивації учнів.

Орієнтовні критерії для самооцінювання:

4.4.1. У школі дотримуються права учасників освітнього процесу.

4.4.2. Керівництво закладу освіти комунікує з учасниками освітнього процесу та громадою.

4.4.3. Адміністрація школи створює умови для розвитку громадського самоврядування, сприяє здобувачам освіти у виявленні громадянської активності та ініціативи, взаємодії з місцевою громадою.

4.5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівників

Формою контролю за діяльністю керівників ЗЗСО є атестація.

Ефективність управлінської діяльності керівника під час атестації визначається за критеріями:

- саморозвиток та самовдосконалення керівника у сфері управлінської діяльності;
- стратегічне планування базується на положеннях концепції розвитку школи , висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності;
- річне планування формується на стратегічних засадах розвитку закладу;
- здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів;
- забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів;
- поширення позитивної інформації про заклад;
- створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні);
- застосування ІК-технологій у освітньому процесі;
- забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу;
- позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників.

Ділові та особистісні якості керівників визначаються за критеріями:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку;
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

4.6. Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу

Проектна потужність Приміщення та територія школи відповідають державним санітарно-гігієнічним нормам щодо утримання закладів загальної середньої освіти.

Навчальні класи та кабінети повністю забезпечені меблями.

Їдальня знаходиться хорошому стані, проте обідня зала потребує капітального ремонту, а харчоблок - поточного ремонту та дооснащення необхідним інвентарем, обладнанням. Наявне водопостачання. Приміщення їдальні розраховане на 120 посадкових місць.

В школі наявні кабінети: фізичний, хімічний, біологічний, математичні, української мови та літератури, іноземної мови, історії, основ інформатики та обчислювальної техніки, кімната сенсорної інтеграції, кабінет логопеда, кімната реабілітолога тощо.

Навчальні кабінети - це приміщення, які відповідають своїм призначенням санітарно-гігієнічним нормам та обладнані сучасними технічними засобами навчання. Кількість навчальних приміщень забезпечує навчання учнів в одну зміну.

В школі наявні: бібліотека, спортивна та актова зала, спортивний майданчик. Рівень матеріально-технічного забезпечення навчальних кабінетів складає 80%. Ефективно використовується база кабінетів фізики, хімії, математики. В спортивному залі є достатня кількість спортивного інвентаря та обладнання.

На даний час у школі – 7 мультимедійних комплексів, 54 стаціонарних комп'ютерів та 20 ноутбуків. Наявний доступ до мережі Інтернет в усіх навчальних кабінетах.

Учні забезпечені підручниками, програмовою художньою літературою. Книги зберігаються в належних умовах.

Матеріально-технічна база школи пристосована для організації освітнього процесу.

4.6. Інформаційна система для ефективного управління школою І-ІІІ ступенів № 249Деснянського району міста Києва

Роботу інформаційної системи школи забезпечує наявність необмеженого доступу до мережі Інтернет для учнів та педагогічних працівників (в тому числі через сервіс Wi-Fi), внутрішнього електронного документообігу. Значне місце в управлінні школою відіграє офіційний сайт школи http://eyewatch.com.ua та шкільна facebook-сторінка https://www.facebook.com/school249.

До основних функцій інформаційної системи належить реєстрація документів, розробка та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів за різним параметрам, введення, підтримка та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу.

У школі здійснюється збір, узагальнення, аналіз та використання відповідної інформації для ефективного управління освітнім процесом та іншою діяльністю. Ефективному управлінню якістю освітньої діяльності в закладі освіти сприяють електронна система збирання й аналізу інформації та частково система електронного документообігу. При оцінці якості освітнього процесу використовуються комп'ютерні технології для обробки досягнень. Для обміну інформацією з якості освітнього процесу використовується відео- аудіо- і магнітні носії інформації, розмножувальна техніка.

У закладі створений банк даних (статистика) за результатами освітнього процесу та освітньої діяльності:

- статистична інформація форм ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 83-РВК;
- інформаційна база про якість освітнього процесу;
- інформаційна база про результати державної підсумкової атестації тощо.
-

4.7. Забезпечення публічності інформації про діяльність школи І-ІІІ ступенів №249

1. Публічність інформації про діяльність закладу освіти забезпечується відповідно до вимог статті 30 Закону України «Про освіту» «Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти».

2. На офіційному сайті закладу розміщується інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню, а саме:

- статут закладу освіти;
- ліцензії на провадження освітньої діяльності;

- структура та органи управління закладу освіти;
- кадровий склад закладу освіти згідно з ліцензійними умовами;
- освітні програми, що реалізуються в закладі освіти, та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою;
- територія обслуговування, закріплена за закладом освіти його засновником;
- ліцензований обсяг та фактична кількість осіб, які навчаються у закладі освіти;
- мова освітнього процесу;
- наявність вакантних посад, порядок і умови проведення конкурсу на їх заміщення (у разі його проведення);
- матеріально-технічне забезпечення закладу освіти (згідно з ліцензійними умовами);
- результати моніторингу якості освіти;
- річний звіт про діяльність закладу освіти;
- правила прийому до закладу освіти;
- умови доступності закладу освіти для навчання осіб з особливими освітніми потребами;
- перелік додаткових освітніх та інших послуг, їх вартість, порядок надання та оплати;
- інша інформація, що оприлюднюється за рішенням закладу освіти або на вимогу законодавства. *(Відповідальні: директор школи та особа, призначена відповідальною за ведення шкільного сайту)*